

T.C.
DIŞIŞLERİ BAKANLIĐI
Siyaset Planlama Genel M¼d¼r Yardımcılığı



Sayı : B.06.0.SPGY.0.0-026.21 -2010/675545
Konu : Yazılı Soru Önergesine Yanıt /
Tansel Barış 7/16783

ÇOK İVEDİ

29 Aralık 2010

7/16783
GK 48

TBMM BAŐKANLIĐINA

İlgi: 23 Kasım 2010 tarih ve A.01.0.GNS.010.00.02-7/16783-26789/55570 sayılı yazıları.

Kırklareli Milletvekili Tansel Barış'ın 7/16783 esas numaralı yazılı soru önergesinin yanıtı ilişikte sunulmaktadır.

Saygılarımla arzederim.

Ahmet Davutoğlu

Ahmet DAVUTOĞLU
Dışışleri Bakanı

Ek:3sayfa

**KIRKLARELİ MİLLETVEKİLİ TANSEL BARİŞ'IN
DIŞİŞLERİ BAKANI SAYIN AHMET DAVUTOĞLU'NA
YÖNELTİĞİ 7/16783 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİ**

SORU:

Avrupa Birliği Üyeleri (AB) 2004 yılında oy birliği ile aldıkları kararla Kıbrıs Türkleri üzerindeki izolasyonların sona erdirilerek Kıbrıs'ın yeniden birleştirilmesinin ve ekonomik kalkınmalarının kolaylaştırılması için AB Komisyonları'na görev vermişti. Bu kapsamda AB üyeleri 2007 yılında oy birliği ile AB Komisyonu'nun Doğrudan Ticaret Tüzüğü önerisinin gecikmeksizin onaylanması için çalışmaların sürdürülmesini kararlaştırmıştı.

1. Geçtiğimiz günlerde Avrupa Birliği Parlamentosu Hukuk İşleri Komitesi'nin KKTC'nin aleyhine aldığı kararla, Avrupa Parlamentosu, 2004'te AB Hükümetleri'nin KKTC ile Doğrudan Ticaretin başlatılmasına yönelik aldığı kararın çıkmaza girdiğine dair haberler basınımızda yer almıştır. Basınımızda çıkan bu haberler doğru mudur?
2. 26 Nisan 2004 tarihinde AB Hükümetlerinin KKTC ile doğrudan ticaret yapılması için AB Komisyonuna yapılan "Doğrudan Ticaret Tüzüğü" önerisinin gerçek amacı, 24 Nisan 2004'de Kıbrıs'ta Annan Planı'nın kabulüne yönelik yapılan referandumda % 65 gibi yüksek oranda evet oyu çıkmasının sonucu KKTC'nin ağzına bir parmak bal sürmek miydi? Aradan 6 yıl gibi bir süre geçtikten sonra AB Parlamentosunun almış olduğu bu kararın başka bir izahı var mıdır?
3. Avrupa Parlamentosu Hukuk İşleri Komitesi'nce KKTC ile doğrudan ticaret yapma tüzüğünü rafa kaldırılma kararının alınmasında, KKTC'de yapılan 2009 Milletvekili ile 2010 Cumhurbaşkanlığı seçim sonuçlarının etkisi olmuş mudur? Hükümet ve Cumhurbaşkanı değişikliği olmasa idi AB Parlamentosu aynı kararı alacak mıydı?
4. Avrupa Parlamentosu Hukuk İşleri Komitesi'nce alınan kararı karşısında Avrupa Parlamentosu'nun Lizbon Anlaşması'ndan doğan haklarını kullanmaktan kaçınması Türkiye Cumhuriyeti ve KKTC'nin AB'ne güvenini sarsmış mıdır? Bu güven bunalımı bir krize dönüşebilir mi?

YANIT:

1. AB Konseyi'nin 26 Nisan 2004 tarihinde aldığı Kıbrıs Türklerinin izolasyonlarına son verilmesi kararı doğrultusunda AB Komisyonu tarafından taslağı hazırlanan üç tüzükten biri olan Doğrudan Ticaret Tüzüğü (DTT), Kıbrıs Rum tarafının engellemesi nedeniyle 6 yıldan bu yana hayata geçirilememiştir.

Rum tarafının başvurusu üzerine alınan AB Adalet Divanı'nın 5 Temmuz 1994 tarihli kararıyla, KKTC'nin AB'ne tercihli tarifeden yaptığı tarım ürünleri ve tekstil ihracatı engellenmiştir. DTT, bu durumu 1994 öncesine döndürmeye yöneliktir. Lizbon Antlaşması'nın Avrupa Parlamentosu'nun "Codecision"-mekanizması bağlamındaki yetkilerini genişletmesi çerçevesinde AB Komisyonu, DTT'nü kabul edilmesi amacıyla Avrupa Parlamentosu'na sevk etmiştir. Avrupa Parlamentosu Hukuk İşleri Komisyonu tarafından 18 Ekim 2010 tarihinde alınan karar ise, konuyu GKRY'nin Katılım Antlaşmasına Ek 10 No.lu Protokol kapsamına almakla fiilen tekrar Kıbrıs Rum yönetiminin ihtiyarına bırakmaktadır. AP Hukuk İşleri Komisyonu'nun kararı uyarınca tüzükle ilgili nihai kararın alınabilmesi için AB Konseyi'nde oybirliği aranması gerekecektir. Konu bu aşamadan sonra Avrupa Parlamentosu Başkanlar Konferansı'nda – Başkan, Başkan Yardımcıları ve Siyasi Grupların Başkanları yer almaktadır – ele alınacak ve Avrupa Parlamentosu'nda izlenecek seyir hakkında kesin karar verilecektir.

Öte yandan, AP Hukuk İşleri Komisyonu'nun kararı, AB Komisyonu'nun savunduğu DTT'nün hukuki zemininin Lizbon Antlaşması (AB'nin İşleyişine Dair Antlaşma'ya dercedilmiş) 207. Madde olması gerektiği görüşüne ters düşmekle birlikte, bu aşamada DTT'ne ilişkin süreç henüz tamamlanmamıştır.

2. Rum tarafı, 24 Nisan 2004 tarihinde düzenlenen referandumlarda BM kapsamlı çözüm planını (Annan Planı) %76'ya yakın bir çoğunlukla reddetmesine rağmen 1 Mayıs 2004 tarihinde tek taraflı olarak AB üyeliğine kabul edilmiştir. Nitekim BM Genel Sekreteri Annan, referandumları müteakip yayınladığı 28 Mayıs 2004 tarihli raporunda Rumların kapsamlı çözüm yönündeki iradelerini de sorgulamıştır. Çözüme evet diyen Kıbrıs Türkleri ise, BM Genel Sekreteri'nin aynı raporda ve müteakiben uluslararası camiaya yaptığı çağrılara rağmen izolasyonlarla karşı karşıya kalmaya devam ederek adeta cezalandırılmışlardır. Bu karar uzlaşmaz bir tutum sergilemiş olan Rum tarafı bakımından adeta hak edilmeden kazanılan bir ödül olmuştur. Bugün AB'nin bu yanlış kararının pek çok olumsuz yansıması ile karşı karşıya bulunmaktadır. Dolayısıyla AB'nin de Kıbrıs'taki mevcut durumda sorumluluğu vardır.

Kıbrıs Türklerine yönelik izolasyonlara son verme ve Kıbrıs Türk toplumunun ekonomik açıdan gelişimini teşvik ederek Kıbrıs'ın yeniden birleşmesini kolaylaştırma amacına yönelik olarak AB Komisyonu tarafından hazırlanan tüzüklerin üçü de (Yeşil Hat, Mali Yardım ve Doğrudan Ticaret Tüzükleri) esasen izolasyonu sona erdirmeye hedefini tümüyle karşılayacak mahiyette değildir. Bununla birlikte tüzükler, tarafımızca bu yönde yapıcı adımlar olarak değerlendirilmektedir. Ancak, yürürlüğe giren Yeşil Hat ve Mali Yardım Tüzükleri de Rum tarafının engellemeleri nedeniyle tam olarak uygulanamamaktadır.

DTT konusunda 18 Ekim 2010 tarihinde alınan karar da tabiatıyla AB Konseyi'nin 26 Nisan 2004 tarihli kararının uygulanmasını kolaylaştırmamaktadır. Avrupa Parlamentosu Hukuk İşleri Komisyonu'nun bu kararında hangi saiklerin etkili olabileceği sorusunun muhatabı Avrupa Parlamentosu'nun ilgili milletvekilleridir. Türkiye olarak biz, AB'nin herhangi bir ön koşula bağlanmamış olan 26 Nisan 2004 tarihli kararında yer alan, Kıbrıs Türklerinin izolasyonlarına son verilmesi taahhüdünü yerine getirmesini ve buna ilişkin gerekli adımları atmasını bekliyoruz.

3. Avrupa Parlamentosu Hukuk İşleri Komisyonu tarafından 18 Ekim 2010 tarihinde alınan kararın KKTC'nde 2009 ve 2010 yıllarında yapılan seçimlerle bir bağlantısı bulunup bulunmadığı ve Avrupa Parlamentosu'nun ilgili milletvekillerinin bu kararı alırken bunu da göz önünde tutup tutmadıkları sorusunun muhatabı ilgili milletvekilleri olmalıdır. Ancak, Cumhurbaşkanı Sayın Eroğlu'nun görevine seçilmesinin ardından müzakerelere kalınan yerden devam etmesinin ve süreçte o tarihten bu yana izlediği yapıcı tutumun AB tarafınca da olumlu karşılandığı bilinmektedir. Sayın Eroğlu'nun işbaşına gelmesini müteakip müzakerelerin mülkiyet başlığında Kıbrıs Türk tarafı Eylül ayı başında yoğun bir çalışma sonucunda çok kapsamlı ve yapıcı bir öneri paketi hazırlamış, BM ekibi tarafından da takdir edilen yeni ve yaratıcı fikirler ortaya koymuş, süreçte ilerlenmesine önemli katkı sağlamıştır. Dolayısıyla AP Hukuk İşleri Komisyonu'nun 18 Ekim'deki kararının şekillenmesinde Sayın Eroğlu ve ekibinin müzakerelerdeki tutumunun etkili olmasına yol açabilecek makul bir gerekçe bulunmamaktadır.

4. AP Hukuk İşleri Komisyonu'nun aldığı karar, AP'nin Lizbon Antlaşması sonrasında elde ettiği bir yetkiyi kullanmaktan imtina etmesi sonucunu doğurabilecek niteliktedir. AP içindeki süreç Hukuk Komisyonu kararı doğrultusunda tamamlandığı takdirde DTT üzerindeki karar yetkisi AP tarafından devredilmiş olacaktır. Bu durumda ise GKRY'nin Konsey'de aranan oybirliğini engelleyebilme olasılığı ortaya çıkacaktır. Bundan sonra Konsey'in oybirliğiyle alacağı karar bağlayıcılık kazanacaktır. Bu durum, Hukuk Komisyonu'nun aldığı kararın isabetsizliğine vurgu yapan AP çevrelerince de dile getirilmekte ve yetkileri konusunda hassas

tavriyla bilinen AP'nin elde ettiği bir yetkiyi DTT bağlamında devretmesi hususu hayal kırıklığıyla karşılanmaktadır.

Kıbrıs Rum tarafının, yeni bir ortaklık kurmak ve ortak bir gelecek paylaşmak üzere BM çerçevesinde müzakereler yürüttükleri Kıbrıs Türk toplumunun gelişmesini her fırsatta engellemeye çalışması ciddi bir çelişkidir. Türkiye'nin beklentisi, AB'nin Kıbrıs Türk tarafının izolasyonunun sona erdirilmesi yönündeki 26 Nisan 2004 tarihli Konsey kararının her halükarda uygulanması ve bu çerçevede DTT'nin de öngörüldüğü şekilde hayata geçirilmesi olup, gerek çeşitli AB platformlarında gerek AB üyeleriyle gerçekleştirilen ikili temaslarda Kıbrıs Türklerine uygulanan izolasyona son verilmesi gerektiğı ve AB'nin taahhütlerini halen yerine getirmemiş olmasından duyduğumuz rahatsızlık her vesileyle dile getirilmekte ve bu yönde en kısa sürede gerekli adımların atılması beklentimiz iletilmektedir.

Kıbrıslı Türklerin maruz bırakıldıkları haksız izolasyonlara son verilmesi hususu, Türkiye tarafından, AB üyesi ülkelerle her düzeyde yapılan ikili ve çok taraflı temaslarda ve AB organlarıyla gerçekleştirilen görüşmelerde, BM dahil her türlü uluslararası platformda, yüksek düzeyli ziyaretler de dahil olmak üzere Ankara'ya yapılan ziyaretler çerçevesinde daima gündemde tutulmakta; başta AB üyesi ülkelerdeki Büyükelçiliklerimiz olmak üzere her dış misyonumuzca bulundukları ülke makamları nezdinde düzenli olarak bu yönde girişimlerde bulunulmakta; KKTC Temsilciliğı bulunan ülkelerde ayrıca ilgili misyonlarımızca bunların faaliyetlerine destek sağlanmaktadır.